

A Győri Ítéltábla
Pf.III.20.006/2017/7/I.szám

Az ítéltábla **felperes neve felperesnek** dr. Horváth Antal ügyvéd által képviselt **Büntetés-végrehajtási Intézet alperes** ellen kártérítés megfizetése iránti perében a Győri Törvényszék 2016. november 16. napján kelt P.20.800/2015/32. szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 33. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az első fokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Mellőzi az alperest 32.400 (harminckétezer-négyszáz) forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezést azzal, hogy ezt az összeget az állam viseli.

A feljegyzett 41.500 (negyvenegyezer-ötszáz) forint fellebbezései eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az első fokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 519.000,- Ft-ot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A felperest 212.400,-Ft, az alperest 32.400,-Ft feljegyzett kereseti illetéknek az állam javára történő megfizetésére kötelezte, egyben a felperest az alperes számára 92.000,-Ft+Áfa ügyvédi munkadíjban, mint perköltségben is marasztalta.

A fellebbezéssel érintett, 519.000, Ft megfizetésére kötelező első fokú döntés alapjául szolgáló tényállás szerint a felperes az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben 2014.október 9-től november 5-ig a 16-os zárkában, míg 2014. november 5-től 17-ig, majd december 1-től 2015. február 9-ig, azt követően 2015. február 16-tól 2015. július 13-ig a 18-as számú zárkában töltötte elítéltként a büntetését.

A 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 137.§ (1) bekezdése és a 16/2014.(XII.19.) IM. rendelet 121.§ (1) bekezdése alapján a 16-os zárkában 8 fő, a 18-as zárkában 5 fő elhelyezésére lett volna lehetőség. Ekkor valósult volna meg a felhívott jogszabályi rendelkezések szerinti azon előírás, miszerint „a lakóhelyiségben elhelyezhető létszámot úgy kell meghatározni, hogy minden elítéltre hat köbméter légtér és férfi elítél esetében legalább három négyzetméter mozgástér jusson.”

Ehhez képest a 16-os zárkában hat nap kivételével 20-tól 9 fő, a 18-as zárkában pedig 10-től 6 főig kerültek elhelyezésre az elítéltek. Mivel az alperes nem biztosította a jogszabályban megállapított mozgástérrel, ez megalapozza a kártérítési felelősséget.

A kártérítés összegét az első fokú bíróság mérlegeléssel állapította meg arra figyelemmel, hogy az adott zárkában milyen mértékű túlszűfolttság valósult meg.

Olyan tartalmú számítást alkalmazott, hogy amely esetben az elhelyezés meghaladta a jogszabályban előírtat, de annak kétszeresét nem érte el, akkor napi 2.000, Ft, ha a kétszeresét elérte vagy azt meghaladta, akkor napi 3.000,-Ft-ban határozta meg a kártérítést. Ezért 200 napra 2.000,Ft,

míg 13 napra 3.000, Ft, összesen 519.000,Ft kártérítést ítelt meg a Ptk.6:519.§ (1) bekezdése alapján.

Az első fokú perköltségben marasztaló rendelkezés indokolása körében kifejtette, hogy annak összege 244.800, Ft feljegyzett illeték és a 32/2003.(VIII.22.) IM.rendelet alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel és a perértékkel arányban álló 100.000,-Ft alperesi ügyvédi munkadíj. A túlsúlyfóltságra vonatkozó követelés tekintetében rögzítette, hogy a felperes teljes pernyertes lett. Ezért a 6/1986.(VI.26.) IM.rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a 32.400,-Ft idevágó kereseti illetékben az alperest marasztalta az állam javára. Az alperes ügyvédi munkadíjának felperesi pervesztességre eső részének megfizetésére a felperest kötelezte a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel. Ebben annak megváltoztatását, elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a marasztalási összeg napi 1.200 vagy 1.600 Ft-ra történő leszállítását, a túlsúlyfóltságban töltött napok számának legalább három nappal való csökkentését kérte. Támadta az első fokú ítéletben a javára megítélt perköltségre vonatkozó rendelkezést is. Azt kérte, hogy a 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet alapján „a pertárgy érték 5%-ára emelje azt fel a másodfokú bíróság.”

A fellebbezésben a kereset elutasításának indokaként az első fokú eljárásban már kifejtetteket megismételve azt hangsúlyozta, hogy nem felróható az alperesnek az eljárása, mivel nincs mérlegelési joga az elítéltek befogadása körében. E jogszabályi alapfeladatának csak úgy tud eleget tenni, ha a fogvatartottak elhelyezésével kapcsolatos egyes szabályokat megszegi.

A kártérítés mértékének csökkentését a Bv.tv-t módosító 2016.évi CX.tv. alapján arra figyelemmel kérte, hogy ennek rendelkezései szerint 2017.január 1-től a kártalanítás „egy napra eső összege 1.200,-Ft, de legfeljebb 1.600,-Ft.” Álláspontja szerint e törvényi rendelkezés a bíróság számára is mértékül kell, hogy szolgáljon. Ehhez viszonyítva eltúlzottnak találta az első fokú bíróság által alkalmazott 2.000,-Ft illetve 3.000,-Ft napi tétel. Emellett arra is hivatkozott, hogy a korai elszállítás és a késői elhelyezés miatt három nappal csökkenteni kell a túlsúlyfóltságban töltött napok számát. A javára megítélt első fokú perköltség összegét pedig elégtelennek ítélte a pernyertességéhez és perértékhez képest.

A felperes az írásbeli ellenkérelmében a fellebbezéssel támadott rendelkezések helyben hagyását kérte.

Az ítélet tábla a Pp. 253.§ (3) bekezdése értelmében az első fokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül és arra a meggyőződésre jutott, hogy a fellebbezés alaptalan. A felhívott törvényhely második mondata alapján azonban e korlátokra tekintet nélkül határozott a le nem rótt illetékről. E körben észlelte ugyanis, hogy az első fokú bíróság az 1990.évi XCIII.tv.(Itv.) 5.§ (1) bekezdés c)pontja szerint illetékmentes alperest kötelezte az állam javára 32.400,-Ft feljegyzett illeték megfizetésére.

Mivel az Itv.4.§ (1) bekezdése szerint személyes illetékmentesség esetén az illetéket a mentes féltől nem lehet követelni, mellőzte az első fokú ítélet ezen rendelkezését.

A fellebbezéssel érintett rendelkezések keretében rögzíti az ítélet tábla, hogy a törvényszék a szükséges és elégséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, megalapozott tényállást állapított meg. A fellebbezéssel támadott érdemi döntést - az alább kifejtendő, eltérő indokokból - osztotta az ítélet tábla, míg az alperes javára megítélt, az ügyvédi képvisellel felmerült első fokú perköltségre vonatkozó döntéssel és annak indokaival is egyetértett.

Azt helyesen állapította meg az első fokú bíróság, hogy a jelen jogvitában a Ptk.rendelkezései irányadók a 2013.évi CLXXVII.törvény (Ptk.) 8.§ (1) bekezdése alapján.

A per- a felperes keresetét a Pp.3.§ (2) bekezdésében meghatározott elv alapján tartalma szerint értékelve - személyiségi jog megsértése iránti pernek minősül, hiszen „embertelen bánásmódra”, az emberi méltósághoz való jog sérelmére hivatkozott. A Ptk.2:42.§ (2) bekezdése szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

A 2:52. § (1) bekezdése alapján, akit személyiségi jogaiban megsértenek, sérelemdíjat követelhet. Ugyanezen szakasz második bekezdése értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára- a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

A Kúria több döntésében is iránymutatást adott abban a kérdésben, hogy személyhez fűződő jogot sért, ha a jogszabályban meghatározott fogvatartási körülményeket az előírt minimális mozgáster biztosításával nem teszik lehetővé (Kúria Pfv.IV.21.778/2010/4., Pfv.IV.22.372/2011/9.)

A jelen perben tényként állapítható meg, hogy az alperes a felperes fogvatartásának időtartama alatt hosszabb ideig, mintegy 213 napon át nem biztosította a minimális mozgásteret. A felperes ilyen módon történő elhelyezése önmagában alkalmas az emberi méltóság megsértésére, megalázó bánásmódot jelent.

A személyiségi jog megsértésekor alkalmazandó egyik jogkövetkezményként vezette be a Ptk. a sérelemdíjat(2:52.§) mint közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő, a hasonló jogsértések megelőzését is célzó magánjogi büntetést. A sérelemdíj összegének meghatározásakor kellő súllyal kell mérlegelni, hogy az elszenvedett hátránnyal az arányban álló legyen. Különösen értékelte az ítélőtábla, hogy a túlsúlyolt körülmények között a fogvatartásra hosszú időn át került sor. Figyelemmel volt az e körben kialakított ítélkezési gyakorlatára (Pfv.V.20. 118/2016/4.) és e szempontokat mérlegelve arra a meggyőződésre jutott, hogy az első fokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege nem eltúlzott, hanem az arányban áll az elszenvedett személyiségi jogi sérelemmel.

Téves az az alperesi hivatkozás, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek számára irányadó, napi tételekre megszabott számítási módot a bíróságnak is alkalmaznia kell. A bíróságnak a Ptk már idézett rendelkezéseit kell az ítélkezése során az összecszerűség tekintetében is mérlegelnie és alkalmaznia.

Nem alapos az alperesnek az első fokú perköltség felemelésére, annak a pertárgy értékéhez történő igazítására irányuló fellebbezése sem. Az első fokú bíróság kellő indokát adta a kifejtett ügyvédi tevékenységgel is arányban álló perköltségbeli döntésének.

Az ítélőtábla az első fokú bíróság ítéletét a fent kifejtettek miatt a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Győr, 2017.április 20.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr.Világi Erzsébet sk.
bíró

A kiadmány hitelűl:

kiadó